

PARTICULIER INITIATIEF *blijft groeien ondanks recessie*

▲ Sara Kinsbergen

Het Particulier Initiatief in de ontwikkelingshulp blijft groeien. Steeds meer Nederlanders willen een steentje bijdragen aan een betere wereld, waardoor meer geld beschikbaar komt. Ondanks de recessie. Maar wie zijn deze doe-het-zelvers? En wat motiveert hen? Een gesprek met onderzoeker Sara Kinsbergen.

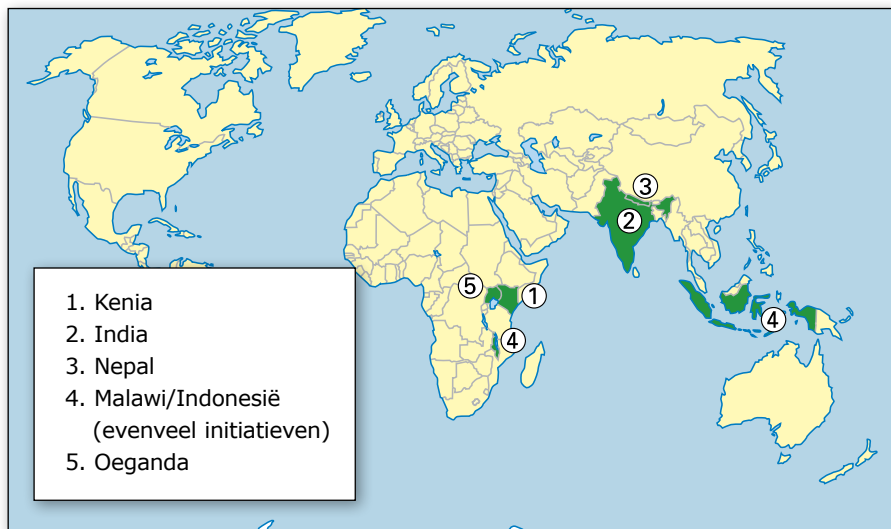
Eén ding hebben de meeste doe-het-zelvers gemeen: het sluimerende gevoel van 'wat hebben ze het toch slecht in Afrika'. „Toeristen boeken een strandvakantie naar Gambia en gaan er vanuit enkel zon, strand en blije gezichten te zien. Mis! Nog geen twee kilometer het binnenland

in worden zij getroffen door schrijnende armoede. Het gevolg laat zich raden: binnen enkele jaren komen ze terug met 'geld voor een waterpomp'." Maar Kinsbergen waarschuwt voor deze vaak impulsieve daad. „Veel actieve Nederlanders werken samen met een toevallig tegengekomen

contactpersoon en daarmee lopen ze een groot risico dat hun project minder effectief is. Neem de waterpomp. Wanneer die kapot gaat, weet niemand in het dorp wat te doen. De Westerse geldschieters zijn dan allang met 'de noorderzon' vertrokken."

„Particulier Initiatief (PI) is vaak zalvende hulp", betoogt Kinsbergen. „Dat is geen ontwikkelingshulp. Maar begrijp me niet verkeerd. Deze vorm van charitas is absoluut niet per definitie slecht. Het is alleen jammer dat de mensen in ontwikkelingslanden er zo weinig van leren, zij ontwikkelen zich niet. Mensen die actief zijn in het PI zijn teveel bezig met materiële steun. Ze moeten nadenken over het opbouwen van lokale organisaties. Zet een stichting op, neem werknemers op locatie aan en leer hen hoe zij die waterpomp zélf kunnen bouwen, zélf kunnen financieren. Zo kunnen deze mensen voortaan hun eigen boontjes doppen. Door enkel materiële steun houd je ontwikkelingslanden afhankelijk. Geef hen kennis, dan leren ze op eigen benen staan. Op die manier worden je projecten duurzaam."

Top 5 van landen waar doe-het-zelvers gesteund door Impulsis actief zijn.

© Arens Grafische Vormgeving / ICCO 2009

Feiten over PI:

- Gemiddelde leeftijd van PI'ers: >50 jaar
- Religieuze motivatie minder belangrijk
- Meer mannen dan vrouwen actief
- Aandeel vrouwen groeit
- Meeste initiatieven in Afrika.

Ze zijn vooral op kleine schaal actief. Een nieuwe tractor, het repareren van het dak van een school. Dit blijven de PI'ers doen. „Vaak mis je de schaalvergroting, de professionalisering. Het is geen regel, eerder uitzondering dat je 'groei' ziet naarmate de organisatie groter wordt. Je mag moreel verwachten, ja... zelfs bijna eisen dat je je ontwikkelt als je langer bezig bent. En daarmee ook een blijvend verschil maakt voor de dorpsbewoners. Maar veel PI'ers blijven enkel kleine projecten steunen.”

Hoe is Kinsbergens onderzoek ontvangen door de PI'ers? „Ik heb veel positieve reacties gekregen. Wat daarnaast erg goed is, is de grote openheid van PI'ers. Men geeft aan de kritiek te herkennen. Ik hoop dat ze er iets mee gaan doen.” ■

Wie is Sara Kinsbergen?

Ze voert haar promotieonderzoek uit in opdracht van het Centre for International Development Issues Nijmegen (CIDIN). Dit academische instituut, dat nauwe banden heeft met de Radboud Universiteit, doet onderzoek naar ongelijkheid, armoede, ontwikkeling en zelfverwezenlijking (empowerment). Kinsbergens onderzoek is een vervolg op dat van Lau Schulpen die zich in 2007 meer richtte op de effecten van het Particulier Initiatief.

PI is populair. Waar grote ontwikkelingshulporganisaties rekening houden met fors terugvallende inkomsten door de recessie, groeit het PI als kool. Over de kwaliteit ervan gaf het onderzoek van Kinsbergens collega Lau Schulpen twee jaar geleden al duidelijkheid: er is een gebrek aan 'lerend vermogen'. Kinsbergen: „Particulieren die evalueren zijn uitzonderlijk. Dat is jammer, want het betekent dat ze niets leren van hun fouten. Zowel de PI'ers als hun achterban zijn tevreden wanneer een foto op de website wordt geplaatst. Project afgerond, op naar het volgende, zo wordt gedacht. Men staat er

niet bij stil hoe de plaatselijke bevolking reageert. Hoe ontwikkelen zij zich na de hulp?”

Impulsis (een initiatief van ICCO, Edukans en Kerk in Actie) steunt zo'n 580 projecten van 350 PI'ers. Volgens Kinsbergen zijn dit de betere projecten. Als verklaring voor de goede resultaten, noemt Gerhard Schuil van Impulsis: „We zetten sterk in op het 'lerend vermogen' van Particuliere Initiatieven (PI) door cursussen aan te bieden en PI'ers bij te staan met advies. Daarin streven we naar een langdurige relatie, zodat we ook aan de organisatie achter het PI kunnen werken. Het is nagenoeg onmogelijk om kwaliteitsverbetering tot stand brengen in één kortlopend project. Gelukkig ervaren wij net als Kinsbergen, dat veel PI'ers leergierig zijn.”